

Besluit met voorwaarden voor algemeen nut investeringen ('impact investments') door ANBI's

Op 2 april 2024 heeft de staatssecretaris van Financiën een beleidsbesluit gepubliceerd met voorwaarden waaraan een investering door een algemeen nut beogende instelling (ANBI) moet voldoen om als zogenoemde algemeen nut investering, ook wel 'impact investment' genoemd, te kwalificeren en daarmee binnen de kaders van het bestedingscriterium te blijven. Dat is een van de criteria waaraan een instelling moet voldoen om de ANBI-status te kunnen verkrijgen en behouden. De voorwaarden voor een algemeen nut investering zoals neergelegd in het besluit zijn in overleg met een werkgroep vanuit de Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF) opgesteld.

Bestedingscriterium en definitie 'investering'

ANBI's moeten hun inkomsten daadwerkelijk besteden aan de algemeen nuttige doelstelling. Een ANBI moet ten minste 90% van haar bestedingen algemeen nuttig doen. Zij mag in beginsel niet meer vermogen aanhouden dan redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de instelling, dan wel onder specifieke voorwaarden. Dit vereiste wordt ook wel aangeduid als het bestedingscriterium of anti-oppoteis.

In de praktijk heerst veel onduidelijkheid over de vraag of een ANBI in het belang van haar algemeen nuttige doelstelling kan investeren. Dit besluit geeft de praktijk richtlijnen hiervoor. Als een investering voldoet aan de voorwaarden van het besluit, dan kwalificeert deze investering als een algemeen nuttige activiteit en daarmee als vermogen dat nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van de doelstelling van de instelling. Onder 'investering' moet in dit kader worden verstaan het ter beschikking stellen van geld en/of goederen, al dan niet tegen verkrijging van aandelen of winstbewijzen, waarvan de (tegen)waarde zichtbaar blijft als activum bij de investerende ANBI. Onder het ter beschikking stellen van geld valt ook het verstrekken van leningen.

Voorwaarden algemeen nut investeringen

- a) Het primaire doel van de investering is het rechtstreeks verwezenlijken of bevorderen van een of meer van de algemeen nuttige doelen van de ANBI, zoals opgenomen in haar statuten. Dit doel (of deze doelen) moet(en) voldoende concreet bepaald zijn en ook feitelijk geheel dan wel nagenoeg geheel met de investering worden gediend.
- b) De investering is geen zakelijke activiteit met als primair doel om daarmee een voordeel te behalen. Voor alle duidelijkheid: er mag wel voordeel behaald worden met de activiteit, maar dat mag niet het primaire doel zijn. Indien ook andere commerciële partijen bereid zijn om de investering (mede) te doen, is dat een aanwijzing dat mogelijk geen sprake (meer) is van een algemeen nut investering.
- c) Het bedrag van de investering moet door de organisatie waarin wordt geïnvesteerd (nagenoeg) geheel worden aangewend ten behoeve van de activiteit(en) die of het project dat verband houdt met het doel van de investerende ANBI.
- d) Een bestuurder van de ANBI of een aan deze bestuurder gelieerde persoon (natuurlijk persoon of rechtspersoon) is op geen enkele wijze betrokken als

oprichter, bestuurder, aandeelhouder, andere kapitaalverschaffer of werknemer bij de organisatie waarin de ANBI investeert. Het later, na de investering, toetreden tot het bestuur of in het toezichthoudend orgaan van de organisatie waarin wordt geïnvesteerd past wel binnen de kaders van het besluit.

- e) De ANBI neemt de investering in haar financiële administratie herkenbaar als algemeen nut investering op. Zij neemt het doen van algemeen nut investeringen ook op in haar beleidsplan of tussentijdse aanpassingen daarvan.

Niet (meer) voldoen aan de voorwaarden

Het besluit is in werking getreden op 3 april 2024, de dag na publicatie in de *Staatscourant*. ANBI's met investeringen die dan nog niet aan de voorwaarden van het besluit voldoen, kunnen dit volgens de tekst van het besluit binnen zes maanden na de publicatie van het besluit aan de inspecteur melden. De inspecteur kan de instelling een termijn stellen waarbinnen alsnog aan deze voorwaarden wordt voldaan.

Als een investering van een ANBI bij aanvang voldoet aan de voorwaarden van het besluit maar na verloop van tijd niet meer, dan leidt dat in beginsel tot de conclusie dat geen sprake meer is van een algemeen nut investering. De ANBI meldt dit zo snel mogelijk aan de inspecteur. Die kan de instelling een redelijke termijn bieden om de (voorwaarden van de) investering aan te passen of op andere wijze het vermogen in lijn te brengen met het bestedingscriterium. Als dit een desinvestering vereist, mag daarbij rekening worden gehouden met een geschikt desinvesteringmoment. De inspecteur stelt daarvoor een redelijke termijn. Deze termijn wordt in overleg met de ANBI vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de relevante (individuele) feiten en omstandigheden.

Voor investeringen van een ANBI die niet aan de voorwaarden van het besluit voldoen en dus niet als algemeen nuttige activiteit kwalificeren, geldt in verband met het bestedingscriterium dat steeds moet worden beoordeeld of dit vermogen anderszins redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van de doelstelling, dan wel of er andere gronden zijn dat de ANBI dit vermogen dient aan te houden. Dit betekent dat moet worden beoordeeld of dit vermogen kan worden toegerekend aan een van de toegelaten reserves of dat dit deel uitmaakt van het stamvermogen.

Commentaar KPMG Meijburg & Co

Steeds vaker willen ANBI's niet alleen geld weggeven aan goede doelen, maar via investeringen allerlei goede doelen dienen (algemeen nut investeringen ofwel impact investments). Veelal gebeurt dit met als doel om op de lange termijn meer impact te maken. De scheidslijn tussen 'normale' investeringen en dergelijke algemeen nut investeringen (impact investments) is soms dun. Onzekerheid over de kwalificatie van deze investeringen betekent veelal ook onzekerheid over de ANBI-status. Zekerheid is dus gewenst. Voor ANBI's met een dergelijk investeringsvoornemen biedt het besluit meer zekerheid: als wordt voldaan aan de voorwaarden, kan geen discussie ontstaan

over het bestedingscriterium. Voor reeds gedane investeringen wordt een termijn geboden om deze alsnog te laten voldoen, mocht dat noodzakelijk zijn. Uiteraard blijft het wettelijk kader voor ANBI's hierbij leidend.

Wilt u meer informatie over dit onderwerp of hebt u andere vragen over ANBI's? Neemt u dan contact op met uw Meijburgadviseur.

KPMG Meijburg & Co
3 april 2024

De in dit memorandum opgenomen informatie is van algemene aard en heeft geen betrekking op de specifieke omstandigheden van een bepaald individu of een bepaalde entiteit. Hoewel bij de totstandkoming van dit memorandum de grootst mogelijke zorgvuldigheid is betracht, kunnen wij niet garanderen dat de daarin opgenomen informatie op de datum van ontvangst juist en volledig is of dat in de toekomst zal blijven. Op grond van deze informatie dient geen actie ondernomen te worden zonder adequate professionele advisering na een grondig onderzoek van de specifiek van toepassing zijnde situatie